Nummer 49
12de jaargang
december 1997

Frinton on Sea
Soldaat van de Verkenningsafdeling (Recce) Jhr. George van der Does uit New York

DE VAANDELDRAGER

Officieel orgaan van de
VERENIGING VAN OUDSTRIJDERS VAN DE
KONINKLIJKE NEDERLANDSE BRIGADE „PRINSES IRENE"

DE VAANDELDRAGER IS HET OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VERENIGING VAN OUD STRIJDERS V.D. KONINKLIJKE NEDERLANDSE BRIGADE PRINSES IRENE IN SAMENWERKING MET DE VERENIGING VAN OFFICIEREN DER GARDE FUSELIERS PRINSES IRENE

VERENIGING VAN OUD STRIJDERS VAN DE
KONINKLIJKE NEDERLANDSE BRIGADE "PRINSES IRENE"

Secretariaat:
Amethistdijk 254
4706 BJ ROOSENDAAL
0165 544 802

VERENIGING VAN INDIË-BATALJONS VAN HET
GARDEREGIMENT PRINSES IRENE

Secretariaat:
Nic. Beetsstraat 29
6901 LW ZEVENAAR
0316 524002

VERENIGING VAN OFFICIEREN
DER GARDE FUSELIERS PRINSES IRENE

Secretariaat:
Hfd Sie 1 17 Painfbat GFPI
Genm. de Ruyter van Steveeninckkazerne
MPC 75A
Postbus 90.152
5600 RD EINDHOVEN
040 2665660

REGIMENTS ONDER-OFFICIERS VERENIGING
GARDEREGIMENT FUSELIERS PRINSES IERENE

Secretariaat:
BA 17 Painfbat GFPI
Genm. de Ruyter van Steveninckkazerne
Postbus 90.152
5600 RD EINDHOVEN

FUSELIERS- EN KORPORAALVERENIGING
GARDEREGIMENT FUSELIERS PRINSES IRENE
In oprichting

Van de voorzitter:

De laatste Vaandeldrager van dit jaar ligt nu voor U. Ik neem aan dat U het met mij eens bent dat Hans Sonnemans daar elke keer weer een fantastisch blad van maakt. Grote klasse! Daar zijn wij hem erg dankbaar voor.

Hans is, behalve redacteur van ons blad, ook de conservator van het museum in Oirschot. Ook dat doet hij prima. De geschiedenis van de Prinses Irene Brigade en de Indië-bataljons wordt voor alle bezoekers duidelijk en de nieuw geplaatste Fuseliers zijn snel op de hoogte welke traditie zij moeten voortzetten.

Het uitreiken van het irenekoord aan nieuwe Fuseliers blijft een vaste ceremonie die de binding tussen de oudstrijders en het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene iedere keer weer beter maakt.

Een bijzondere uitreiking vond in augustus plaats, u las hierover al in de vorige Vaandeldrager. Het 17e Bataljon GFPI oefende in Engeland en de commandant, luitenant-kolonel van der Louw besloot één oefendag met het bataljon van de Salisbury Plains naar Congleton te gaan om daar aan nieuwe Fuseliers het koord te laten uitreiken door oudstrijders. Behalve de maten die in Congleton wonen, waren 17 man in drie busjes van Oirschot naar de UK gegaan. Het was een geweldige happening waar we allemaal met veel plezier op terugkijken.

Eén van de Fuseliers die in Congleton het koord kreeg omgehangen was luitenant-kolonel A. Vermeij die op 12 september j.l. het commando overnam van luitenant-kolonel van der Louw. Wij zijn dankbaar voor de wijze waarop overste van der Louw als regimentscommandant de tradities van de Irene Brigade heeft voortgezet en uitgedragen en voor de nauwe banden met de oudstrijders. Wij wensen overste Vermeij veel geluk als regimentscommandant en vertrouwen op een beste verstandhouding tussen hem en de oudstrijders.

De reünie in Oirschot op 8 oktober was weer een groot succes. De Algemene Ledenvergadering bracht geen opmerkelijke zaken. Wij misten Bob Lourenz achter de bestuurstafel wegens ziekte. Wij wensen hem het allerbeste.

Zo loopt dit jaar weer ten einde. Het volgend jaar begint voor ons in Oirschot op vrijdag 9 januari met de herdenking van de oprichting in Congleton van onze Brigade in 1941. Ik hoop velen van u dan weer te ontmoeten.

Ik wens u, samen met allen die u dierbaar zijn, fijne kerstdagen, een goede jaarwisseling en een gelukkig en gezond 1998.

Rudi Hemmes

HET VORIGE NUMMER:

- Enige tijd ging het goed maar vorige keer sloeg het noodlot weer toe en doken de zet-duiveltjes weer op. Om te beginnen op de voorpagina. Het was echt nummer 48, die septemberaflevering. Toch stond er eveneens nummer 46 genoemd.

- Storender was de verwisseling van twee pagina's. Na pagina 15 had pagina 21 moeten volgend. Hierdoor werd het verhaal van de kolonel Herbrink over Beringen abrubt afgebroken en het dagboek van Dirk Badings ruw verstoord. Helaas....

- Twee reacties op "Wie, weet, waar", namelijk eerst van A. Weerheijm uit Den Haag. Hij herkent op "de bovenste foto op pag. 30 op de voorste rij rechts met gekruiste armen de heer Vinkhuyzen, reeds overleden, die bij het Suriname detachement was ingedeeld. Zelf was ik daar niet bij. Er zijn voor mij nog wel bekende gezichten maar van deze personen weet ik de namen niet. Alhoewel de persoon op de onderste foto, leunend tegen de deur, vermoedelijk de heer Germans is? Zeker weet ik dat dus niet."

- De tweede reactie is van E. van Hoving uit Zuidlaren. "Bovenste foto, de man voorop, rechts, met de armen over elkaar is Kars of Kas. Achter Kas staat J. Scheper. Naast Kas, voorste rij staat B. Goossens. Achter Goossens links staat Merrienboer, naast hem, ver achter, sta ik. De anderen weet ik niet meer.
Foto onder: Rechts met de arm op de buurman ben ik E. van Hoving. Achter links tegen de deur aan is v.d. Sman. Zittend op de voorgrond is T. Boelhouwer, naast de draagbare vlammenwerper op de grond. De andere twee durf ik niet te zeggen." We zien de reacties zijn verschillend, wie kan zijn oordeel geven?

"Ik schrijf u naar aanleiding van het stuk in de Vaandeldrager nr.48 betreffende Beringen van de hand van de heer A.M. Herbink. In de eerste kolom van dat verhaal o pag. 14 vergist hij zich namelijk in de volgorde van de colonne in de opmars naar Beringen.

Hij plaatst in deze de Verkenningsafdeling aan de staat van de colonne, daar hoort deze dus niet thuis. Wij reden namelijk voorop, de rest van de Brigade hing dus aan onze staart! Het peloton brencarriers ging voorop, onder leiding van toenertijd nog lt. B. ter Haar. Hij was zogezegd mijn baas. Samen met Jantje van Straeten als brenschutter, Elzas als radioman en ik als korporaal-chauffeur vormden wij zijn bemanning van de command-carrier van het ons volgende peloton brencarriers.

Toen wij de omgeving van Geel waren genaderd, reden wij op een open weg, vooral aan onze rechterkant. Toen we ons een eind op deze weg bevonden, sloeg er plotseling op een vijftig tot honderd meter voor ons een exploderende granaat in de weg. Wijselijk stopten wij en met ons kwam natuurlijk de hele Brigade tot stilstand! Van Straeten zag twee Duitsers tussen de huizen staan. Daarop pasten wij de Engelse slogan toe: WHEN IN DOUBT, DISMOUNT (bij twijfel uitstijgen). Dat deden wij dus meteen en we verdwenen in de greppel aan de andere zijde van de weg. Onze koppen werden laaggehouden door het mitrailleurvuur van de tanks. Het kanonvuur verlegden ze naar de rest van de Brigade, met het bekende gevolg van nogal grote schade, helaas.

Wij hebben daar uren gezeten in die greppel en in twee huizen die zich aan onze zijde van de weg bevonden. Daar zat ook de wachtmeester Vlemingh, die een goed uitzicht op de vijand had maar die niets kon doen. Wij uiteraard ook niet, we konden alleen maar wachten tot het probleem was opgelost. Later gebeurde dat ook en konden we weer door naar Beringen. Wat er zich achter ons had afgespeeld,

hoorden wij dus pas later. Zo ver als ik me kan herinneren hadden wij, buiten de schrik, geen schade aan onze carriers.

A.J. Weerheijm
oud-korporaal-chauffeur Verkenningsafdeling

ONTVANGEN DANKBETUIGINGEN

Dankbetuigingen aan het bestuur en leden van de Vereniging van Oud Strijders van de Kon. Ned. Brigade "Prinses Irene" werden ontvangen vanwege:

40-JARIG HUWELIJK:
Fam. Mulder - Goldstein, Plasmolen

45-JARIG HUWELIJK:
Fam. Riemersma - Wessels, Leeuwarden
Fam. van Zalinge - Buijs, Breda
Fam. Luyters - Geurts, Nijmegen
Fam. Beumer - Gaddum, Leusden
Fam. van Dam - Siebenga, Heemstede
Fam. Kers - Kok, Apeldoorn

50-JARIG HUWELIJK:
Fam. Withagen-Lambreghts, Bergen op Zoom

55-JARIG HUWELIJK
Fam. Hielkema - Arper, Roosendaal

BESTUUR EN MEDEWERKERS DANKEN U ALLEN HARTELIJK VOOR DE VELE ONTVANGEN KERST- EN NIEUWJAARS-WENSEN. WIJ AL ONZE LEDEN VEEL GELUK EN GEZONDHEID EN VOORAL HOPEN WIJ U REGELMATIG TE ZIEN IN HET NIEUWE JAAR!

De vlag, gedragen door mijn vriend en lid der Vereniging Herman Berendsen, woonachtig in Bringelly, N.S.W. Australië, is vervaardigd aan de hand van beschrijvingen van gemaakte vlaggen o.a. te Bergen op Zoom en met vanuit Nederland aangevoerde stoffen welke in Australië niet voorhanden waren.

Herman Berendsen deed het tekenwerk, terwijl al het naaldwerk werd verricht door zijn echtgenote Riet Berendsen. Voorwaar, een fraai stukje huisvlijt en een stukje propaganda voor onze vereniging.

De vlag werd dit jaar voor het eerst meegevoerd in de stoet ter gelegenheid van Anzac day en met trots liepen de leden uit de regio Sydney achter hun vlag. Dat trok belangstelling en vragen werden en worden nog steeds gesteld.

Henk van Beers, Sprang Capelle

Van de penningmeester

Het jaar loopt ten einde en dan bekijkt de penningmeester alles door een heldere of een gekleurde bril.

Verzocht ik – in een voorgaande nummer – nog een 20tal leden/donateurs om hun achterstallige contributie te betalen, thans moet ik helaas schrijven dat zo'n verzoek kennelijk niet veel oplevert want er kwam geen respons. Jammer, maar de reden "waarom niet" zal wel GEHEIM blijven.

In dit nummer van de Vaandeldrager is een acceptgiro bijgesloten voor hen die beschikken over giro– en of banknummer. Het gaat om de contributie voor het jaar 1998. Voor zover de nummers van bank– en of giro bij ons bekend zijn, staan die nummers al op het formulier. Ook staat afgedrukt t/m welk jaar u hebt betaald zodat u zelf kunt zien of u achterstand hebt of niet.

U behoeft daarna alleen maar het bedrag in te vullen (**minimaal ƒ 20.00, meer mag altijd**), uw hantekening te zetten, in de enveloppe te stoppen en naar de brievenbus cq bank te (laten) brengen en binnen een week zijn de centen bij de kassier binnen.

Leden buiten Nederland, wanneer u nog beschikt over een bank of girorekening in Nederland, dan kunt u op overeenkomstige manier handelen als binnen Nederland, waarbij het ' gebruik van Eurocheques ook mogelijk is.

Wanneer u, waar ook ter wereld, niet beschikt over Nederlandse rekeningen en u hebt moeilijkheden met het overmaken van uw subscription – neem dan contact op met de contactpersoon in het land waar u woont. Zij zijn gaarne bereid uw valuta in ontvangst te nemen en mij in Nederlands geld te betalen. Zuid-Afrika regelt practisch de gehele contributieafdracht via Jan Jansma, onze contactpersoon.

Nogmaals een verzoek – GEBRUIK GEEN BANKDRAFTS VAN UW LOCAL BANK. De kosten van verwerking liggen over Dutch Guilders 20. U verliest uw geld en wij ontvangen niets of veel te weinig.

Wanneer u de valuta van uw land wilt sturen, kan dat ook. Wij wisselen dat met het bekende koersverlies om naar Nederlands geld.

Wanneer u deze Vaandeldrager en dit artikel leest, pak dan ineens die acceptgiro eruit, vul hem in en verstuur hem direct, zodat het niet terecht komt (kan komen) bij het oud papier.

Met de beste wensen voor 1998 en een heel goede gezondheid – graag tot een volgende keer.

Henk van Beers

VAN DE REGIMENTSCOMMANDANT

Volo et valeo

Geachte regimentsgenoten,

Als ik zo op de scheiding van 1997/1998 terugblik op het regiment, besef ik dat het een druk jaar is geweest. Begin 1997 pakte (het gros) van het 17e bataljon de draad in Oirschot weer op na terugkeer uit Bosnië. In juni van het afgelopen jaar was dat het geval voor de A-compagnie en het 2e mortierpeloton. Vele oud-strijders konden de pen weer opbergen en hoefden niet meer naar de 'jongelui' in Bosnië te schrijven. Die steun in de vorm van correspondentie is overigens zeer gewaardeerd.

Na terugkeer is het 17e bataljon weer in een hectische oefencyclus geraakt. Op 4 mei werd deelgenomen aan de herdenkingen in Amsterdam, Tilburg en Colijnsplaat. Op 5 mei nam een deel van de C-compagnie deel aan het bevrijdingsdefilé te Wageningen. Daarna volgden op 26 juni een gezellige regimentsborrel en op 4 juli de koorduitreiking aan de fuseliers van de Stafstafcompagnie van 13e Gemechaniseerde brigade.

Tijdens de oefening "Rhino-Return" werd op 21 augustus een bezoek aan Congleton gebracht en op deze historische plaats werd een doden-herdenking gehouden en vond een koorduit-reiking plaats. Dit alles in aanwezigheid van 28 oud-strijders en 400 militairen van het 17e bataljon en de Stafstafcompagnie. Op 6 september werd door een detachement van de B-compagnie deelgenomen aan de herdenkingen in Beeringen.

Op 12 september vond de commando-over-dracht plaats en twee (werk)dagen later leverden de fuseliers een waardige bijdrage aan Prinsjes-dag. Op 18 september werd een reünie georganiseerd voor het 5e Indië-bataljon en op 8 oktober was er de zeer geslaagde reünie van de Irene Brigade (inclusief ingelaste koorduit-reiking). Als ik dit schrijf is het 17e bataljon weer druk met schietseries, oefeningen op groeps- en pelotonsniveau en erewachten voor de bij de Koningin op bezoek komende presidenten van o.a. Portugal en Azerbaijan. Ook kijken wij uit naar de gardeborrel op 4 december (samen met de jagers en de grenadiers en mogelijk ZKH Prins Willem Alexander) en de regimentsjaardag op 9 januari 1998, waarover u elders in dit nummer wordt geïnformeerd.

Ja, dit overzicht lezende besef ik dat het weer een mooi en druk jaar is geweest, zo zal het ook in 1998 wel weer mooi en druk worden. Voor het 17e bataljon hebben wij een aantal fundamentele keuzen gemaakt en zijn wij tot een gedoseerd opbouwend jaarprogramma gekomen, dat zijn hoogtepunt bereikt tijdens de brigadegeleide oefening in Zagan (Polen) in september. Ik hoop overigens dat tijdens ons oefenprogramma in 1998 velen van u van de uitnodiging gebruik zullen maken om op 16 mei onze oefening in Vogelsang (Duitsland) te komen bezoeken.

Voor het regiment hebben wij ook plannen ont-wikkeld, met als doel om sterker te staan richting de

toekomst. Ik wil mijn bespiegeling voor 1998 (en verder) dan ook besluiten met een korte weergave van deze plannen. De kern van deze plannen ligt in het versterken van de organisatiestructuur van het regiment met als doelstellingen:

I. het versterken van de regimentsgeest;
II. het integraal organiseren van regimentsactiviteiten;
III. het versterken van de getalsmatige vertegenwoordiging naar buiten;
IV. het verbeteren van de 'subsidie-positie' op basis van het grotere ledental;
V. het versterken van het voortbestaan van het regiment doordat de ons ontvallende oud-strijders worden vervangen/aangevuld door de jongste (BBT) collega-fuseliers.

Om een en ander concreet inhoud te geven voorzie ik dat het gewenst is dat (op termijn) alle geledingen van ons regiment meer naar elkaar toegroeien en nog meer gaan samenwerken in bijvoorbeeld één regimentsvereniging. Hieronder schets ik een mogelijke structuur, waarover de besturen van de diverse geledingen zich nog moeten uitspreken.

Stichting Brigade en Garderegiment .
Als mogelijk overkoepelend orgaan voor de regimentsvereniging wordt de Stichting Brigade en Garde Prinses Irene gezien. Het bestuur ervan zou moeten worden uitgebreid met vertegenwoordigers van alle geledingen. De huidige voorzitter is bereid om te fungeren als "gezicht van alle fuseliers naar buiten". Uitgangspunt is dat de geledingen wel enigszins naar elkaar toegroeien, maar dat de eigen identiteit blijft gewaarborgd. De meerwaarde van het onderbrengen van alle geledingen onder bovengenoemd overkoepelend orgaan ligt vooral in het in de organisatiestructuur verwerken van bovengenoemde doelstellingen.

VVOGFPI. Voor de vereniging van officieren wijzigt er nauwelijks iets. Inmiddels neemt de VVOGFPI reeds deel aan 'De Vaandeldrager', inclusief een redacteur. De VVOGFPI wordt geacht een vertegenwoordiger te leveren als bestuurslid van de Stichting Brigade en Garderegiment.

ROOVGRFPI. Voor de net opgerichte vereniging van onderofficieren wijzigt er nauwelijks iets. Vanaf het december-nummer van 'De Vaandeldrager' gaat de ROOVGRFPI waarschijnlijk ook deelnemen in het blad. De ROOVGRFPI wordt geacht een vertegenwoordiger te leveren als bestuurslid van de Stichting Brigade en Garderegiment.

Fuseliers en korporaalsvereniging GFPI.
De in oprichting zijnde Fuseliers en korporaalsvereniging GFPI is voornemens in 1998 deel te gaan nemen in 'De Vaandeldrager' en de Regimentsmess te gaan 'runnen' en als 'thuisbasis' voor alle regimentsleden open te stellen.

Vereniging van oud-strijders van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene.
Voor deze vereniging wijzigt er nauwelijks iets. Wel kan zij rekenen op meer steun van de jonge regimentsgenoten bij haar activiteiten.

Vereniging van oud-strijders van de Indiëbataljons van het GRPI. Voor deze vereniging wijzigt er nauwelijks iets. Wel kan zij rekenen op meer steun van de jonge regimentsgenoten bij haar activiteiten. Bovendien zouden de reünie-verbanden in de toekomst mogelijk kunnen gaan deelnemen in 'De Vaandeldrager', als het draagvlak voor een eigen blad te zwak wordt.

De Vaandeldrager. De Vaandeldrager is het blad van de Vereniging van oud-strijders van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene. Het streven is om van lieverlee in overleg met de redacteur van De Vaandeldrager en het bestuur van de Vereniging van oud-strijders van de Koninklijke Nederlandse Brigade Prinses Irene het blad tot een regimentsblad uit te laten groeien. Dit versterkt de regimentsgeest en de communicatie tussen en binnen alle geledingen. Van lieverlee zal dan echter wel van alle deelnemende geledingen een redacteur

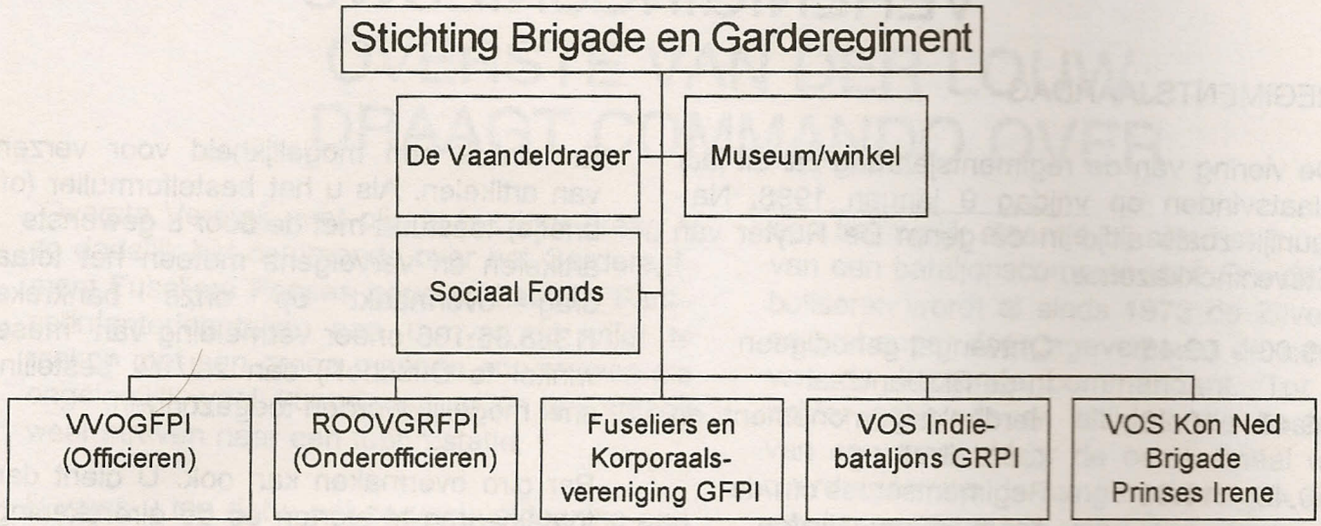

mogelijke structuur regimentsvereniging

aan de redactie moeten worden toegevoegd. Dit heeft bovendien als voordeel dat het voorbestaan van het blad beter is gewaarborgd door het grotere en jongere draagvlak dat de 'fakke1l' mee gaat dragen.

Museum/winkel. Het museum zal worden uitgebreid en daarom in 1998 verhuizen naar de eind 1997 ter beschikking komende gebouwen 8 en 28 op de RVS-kazerne. In het museum is inmiddels met groot succes de regimentswinkel geopend. Dit kan bijdragen aan de financiële positie van het museum.

Sociaal Fonds. Dit instituut kan ongewijzigd blijven voortbestaan.

Tot besluit wil ik u en allen die u dierbaar zijn een heel goed en vooral gezond 1998 toewensen. Ik hoop u ook dit komende jaar weer frequent in Oirschot te mogen ontmoeten bij de regimentsjaardag, reünies, borrels en bedigingen en bij de oefening in Vogelsang.

A.T. Vermeij
Luitenant-kolonel der Fuseliers

VERENIGINGSNIEUWS

REGIMENTSJAARDAG

De viering van de regimentsjaardag zal dit jaar plaatsvinden op vrijdag 9 januari 1998. Natuurlijk zoals altijd in de genm De Ruyter van Steveninckkazerne.

09.00 – 09.45	Ontvangst genodigden in de Brabantzaal
09.45 – 10.30	Herdenking monument en koorduitreiking
10.45 – 11.30	Regimentscross om de genm Hemmestrofee
12.00 – 15.00	Regimentssport- en schietwedstrijden (genm van Besouwbeker)
13.00 – 14.00	Lunch
15.30	Bataljonsappèl
16.00 – 17.00	Borrel
17.00 – 18.00	Lopende maaltijd

Openbaar vervoer: vanaf station Eindhoven bestaat een goede busverbinding naar de kazerne (bijv. om 8.30 uur).
Opgave voor deelname aan de dag is niet vooraf nodig.

REUNIE 1998

De jaarlijkse reünie en Algemene Ledenvergadering van de vereniging zal dit jaar worden gehouden op donderdag 25 juni 1998. Meer informatie in het volgende nummer.

MUSEUMWINKEL

In het museum is een winkeltje ingericht in "Engelse stijl". Er worden allerlei artikelen verkocht die te maken hebben met de Irene Brigade of het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene. Opbrengsten van de winkel zullen ten goede komen aan het museum.

In deze Vaandeldrager is een lijst met artikelen ingesloten (middenkatern). De winkel is open op woensdag van 11.00 tot 16.30 uur.

Er is ook een mogelijkheid voor verzendin van artikelen. Als u het bestelformulier (of ee briefje) toestuurt met de door u gewenste artikelen en vervolgens meteen het totaalbe drag overmaakt op onze bankrekenin (1388.35.136 onder vermelding van "museum winkel te Oirschot") dan zal uw bestelling z snel mogelijk worden toegezonden.

Per giro overmaken kan ook. U dient dan he totaalbedrag te storten op de girorekening va de Rabobank Oirschot 1075141. U dient da het banknummer van de "Museumwinkel Oirschot" te vermelden (1388.35.136).

MUSEUM EN VERENIGING OP INTERNET

U leest het overal: alles en iedereen is tegenwoordig te vinden op het internet. Natuurlij kan het Museum Brigade en Garde Prinses Irene niet achterblijven en heeft een eige "homepage" geopend. Wel heel bijzonder wan hiermee is het museum het eerste militair museum van de hele krijgsmacht!

Natuurlijk gaat het niet alleen over het museum. Allerlei informatie over de geschiedeni van Irene Brigade, Indië=bataljons en 17 (NL Mechbat GFPI is er te vinden. Maar ook informatie over de verenigingen en actuele informatie over regiments- en verenigingsactiviteiten. U vindt er bijvoorbeeld nu het hele programma van de regimentsjaardag. Verder is e natuurlijk een aparte pagina gewijd aan de musesumwinkel.

Het geheel is voorzien van een aantal leuk afbeeldingen en foto's. Met deze "site" is he museum, de Vereniging van Oud Strijders va de Brigade en het hele Garderegiment Fuseliers helemaal bij de tijd!

Adres: http://home.wxs.nl/~sonne005
E-mail: SONNEMANS@INAME.COM

12 SEPTEMBER 1997

OVERSTE VAN DER LOUW DRAAGT COMMANDO OVER

"Overste Vermeij, met pijn in het hart draag ik zo dadelijk het commando over het Garderegiment Fuseliers Prinses Irene en het 17e Pantserinfanteriebataljon aan u over. U krijgt te maken met een groep mannen en vrouwen die ongelooflijk veel kunnen en willen en steeds weer streven naar een topprestatie.

Ik wens u toe dat u net zo veel voldoening aan uw commando zult beleven als ik bij dit bijzondere bataljon in het Oirschotse zand, waar de sfeer altijd zo perfect is en de prestaties overeenkomstig zijn. Ik wens u en uw echtgenote een ongelooflijk fijne tijd en u net zoveel krijgsmansgeluk als ik heb mogen hebben," met deze woorden en met letterlijk een brok in de keel droeg van der Louw het commando over aan luitenant-kolonel Vermeij.

In de ceremonie was ook een rol weggelegd voor de echtgenotes van de komende en de scheidende commandant. Echtgenotes dragen een belangrijk steentje bij aan het functioneren van een bataljonscommandant. Om dit te symboliseren wordt al sinds 1973 de Zilveren Fuseliershanger doorgegeven aan de echtgenote van de komende commandant. Tot nu toe echter gebeurde dit altijd in de beslotenheid van een mess. Voor de eerste maal werd het overdragen van de hanger volledig in de ceremonie betrokken en vond dus plaats voor het monument.

De belangstelling voor de ceremonie was overigens heel groot. Naast vele oud-regimentscommandanten waren ook de divisiecommandant, veel oudstrijders en de commandant van de Belgische zusterbrigade "Bevrijding 5e Linie" aanwezig. Tijdens de receptie reikte de voorzitter van de Vereniging van Oud Strijders van de Brigade, generaal-majoor b.d. Ruud Hemmes, de scheidende regimentscommandant de gouden dasspeld uit.

Een extra verrassing had het bestuur van de Vereniging van Indiëbataljons van het Garde-regiment Prinses Irene voor overste van der Louw in petto. Voorzitter Jan Elbers maakte namelijk bekend dat de overste was benoemd tot ere-lid van de Vereniging. Dit vanwege het feit dat hij zich bijzonder had ingezet voor de vereniging en speciaal waar het de betrokkenheid met de andere regimentsgenoten betrof. Een treffend voorbeeld hiervan, zo haalde Elbers aan, was het bezoek aan kamp Vogelsang in mei 1996 samen met de oudstrijders van de Irenebrigade. Bij die gelegenheid leerde Ruud Hemmes de Indiëveteranen het regimentslied...

Die donderdag 12 september werd een bijzondere dag voor Hans van der Louw en echtgenote die werd besloten met een laatste rit in zijn commando-YPR.

Een heel nieuw begin voor overste Arie Vermeij. Niet alleen een bataljonscommando maar ook een regimentscommando van een voor hem nog nieuw regiment. Vermeij is afkomstig van het Regiment Stoottroepen. Hij ziet daar geen probleem in: "Het is altijd mijn wens geweest om commandant te worden van een pantserinfanteriebataljon. Mijn voorkeur ging uit naar dit bataljon omdat de traditiebeleving van dit regiment veel lijkt op die van het Regiment Stoottroepen. Mijn eerste indruk is zelfs dat de traditiebeleving en de regimentsgeest nog sterker is dan die bij de Stoottroepen."

Een voorproefje heeft hij al meegemaakt tijdens de oefening in Engeland en het bezoek aan Congleton in augustus j.l.. Amper een week na de commando-overdracht stond hij al in het ceremoniële pak aan het Binnenhof ter gelegenheid van Prinsjesdag. Enkele weken later volgde een ere-wacht ter gelegenheid van een staatsbezoek van de president van Portugal.

De doelstellingen voor wat betreft zijn taak als bataljonscommadant zijn hem duidelijk: door de uitzending en het overvolle programma zijn nogal wat zaken blijven liggen. De overste wil in september 1998 het bataljon tot op alle niveaus gevechtsgereed hebben. Een gedegen oefenprogramma moet er voor zorgen dat deze doelstellingen worden gehaald. Maar ook personeelszorg staat bij Vermeij hoog in het vaandel. Daarbij verstaat hij ook het betrekken van familie en vrienden bij het werk want daardoor kweek je begrip bij de achterban.

Ondanks zijn drukke baan als bataljons- en regimentscommandant heeft Vermeij nog tijd voor hobbies. Hij blijkt een fanatiek sporter te zijn. Behalve hardlopen, fietsen en fitness besteedt hij veel tijd aan schaatsen. In 1986 en 1997 reed Vermeij met succes de Elfstedentocht en twee keer nam hij deel aan een alternatieve Elfstedentocht in Oostenrijk.

woensdag 8 oktober 1997

GESLAAGDE 52ste REÜNIE IN OIRSCHOT

Voor de 51ste maal hield de Vereniging van Oud Strijders van de Koninklijke Nederlandse Brigade "Prinses Irene" haar algemene ledenvergadering en reünie. Zoals gebruikelijk was weer voor de "thuisbasis" gekozen, namelijk de generaal-majoor de Ruyter van Steveninckkazerne te Oirschot bij het 17 Pantserinfanteriebataljon Garderegiment Fuseliers Prinses Irene.

Het was even wennen, een "gewone" reünie na het geweldige gouden feest in motel Eindhoven. Het bestuur had gekozen voor deze reünie een half jaar later vanwege de statutaire verplichtingen van een algemene ledenvergadering. Zo'n vergadering laat zich weer moeilijk combineren met een feest, vandaar deze oplossing van een feest en een wat soberder reünie in één jaar.

Ruim honderd oudstrijders en partners waren aanwezig op die sombere woensdag 4 oktober. Gelukkig was de ontvangst met koffie en cake weer allerhartelijkst. Tot opluchting van velen bleek ook het beklimmen van trappen naar de zaal op de 1ste verdieping niet meer nodig. Na een ingrijpende verbouwing was de zaal op de begane grond beschikbaar gekomen.

Voorafgaand aan de algemene ledenvergadering was er tijd voor een plechtig moment. Edgar Asselberghs hield namelijk zijn boek "Tussen Licht en Donker" ten doop. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan onze voorzitter Ruud Hemmes. In het boek beschrijft Asselberghs zijn ervaringen als Engelandvaarder en Brigademilitair. Zoals al aangekondigd in de vorige Vaandeldrager is het geen soldatenverhaal of militair-historisch werk. Het geeft een beeld van de heel persoonlijke belevingswereld van een militair van de Irenebrigade.

Natuurlijk was "Tussen Licht en Donker" te koop tijdens de reünie. Het was echter niet het enigste boek dat over de toonbank ging. Ook Arie van Wijk verkocht vele exemplaren van zijn net uitgekomen biografie. Hierin kan men lezen over de belevenissen van een marinier uit de Brigade.

Na afloop van de algemene ledenvergadering werd het tijd voor de traditionele dodenherdenking. Inmiddels was het buiten gaan regenen. Het stoorde niemand. Ondanks het feit dat het merendeel van het bataljon vanwege een oefening in Bergen (Duitsland) verbleef, waren toch enkele tientallen Fuseliers bij de plechtigheid aanwezig. Zelfs het vaandel en de vaandelwacht waren present. Ook al betekende dit dat het personeel van die vaandelwacht hiervoor een tocht van zes uur heen en zes uur terug moesten maken.

Het werd een sobere maar stijlvolle plechtigheid. Onder de militairen die de regen trotseerden was ook de brigadegeneraal Striek, commandant van de 13e Gemechaniseerde Brigade. Hij stond ingetreden langs de Fuseliers van het bataljon. Natuurlijk was ook majoor Peter Aerts aanwezig. Aalmoezenier Jan van Lieverloo kon de dodenherdenking niet bijwonen maar was wel aanwezig geweest tijdens de ontvangst.

Na het officiële gedeelte konden de deelnemers aanschuiven aan een prima maaltijd. De lekkere rijsttafel ging er goed in. Tegen vieren liep de bescheiden maar gezellige reünie op zijn einde. Een aantal deelnemers ging nog even kijken in het museum en de juist geopende museumwinkel.

WIE, WAT EN WAAR ???

Een rubriek die openstaat voor al uw vragen over het Brigade-verleden. Antwoorden en reacties graag naar de vermelde adressen of anders (schriftelijk) naar het redactie-adres.

Twee onbekende foto's weer ditmaal. Graag uw reactie naar de redactie!

UIT HET DAGBOEK VAN EEN M.T.O.

Eerste luitenant Dirk Badings, Motor Transport Officer van Gevechtsgroep III, hield een dagboek bij van zijn belevenissen gedurende de veldtocht van de Irene Brigade. Het zijn z'n persoonlijke indrukken en weergaven van gebeurtenissen, voorzien van tekeningen en schetsen. In iedere Vaandeldrager volgen enkele bladzijden uit zijn dagboek, een uniek document.

19 Okt. Donderdag

Regen, regen en nog eens regen. De kachel brandt niet, de gek boven op de schoorsteen draait niet en de wind slaat de rook naar binnen. Om de schuur staat de modder een voet diep en 't water zakt niet weg. Vandaag zou ik met sergeant-majoor Laarveld naar

Wychen en Nijmegen gaan maar in dit weer maar niet uitgegaan. In 't nieuws wordt gezegd dat Canadians slecht 1,5 km van Breskens zijn. Zou het zoodtje in Zeeuws Vlaanderen eindelijk opgeruimd zijn ? Daarna kunnen ze in 't Westen van Brabant beginnen en onze taak een beetje verlichten. Hoelang nog vraagt een ieder en ik kan geen antwoord geven. Als 't zoo doorgaat nooit. Regen, regen en nog eens regen !

20 Oct. Vrijdag

Gisteren kreeg ik 2 brieven van thuis en één van Medge uit Engeland. Ze stuurde me air-graphs die er schaars bij ons zijn. Een flying bomb is in Dovercourt terecht gekomen op een open veld en 200 huizen zijn beschadigd. Wat een luchtdruk moeten die dingen hebben ! Ze gebruiken ze nu ook bij Aken, gelukkig op hun eigen grondgebied.

Vandaag weer naar 't "B"echelon geweest. Grappig om over 't vliegveld te rijden waar de jagers mannetje aan mannetje staan. Het is net een druk wespennest. Telkens zoeven ze met 4 of 5 tegelijk de lucht in, als er rapporten binnenkomen van lastige Duitsche kanonnen. Zoodra een Duitsch geschut vuur opent op Best is het alsof iemand het wespennest een por geeft. Een boos geronk vervult de grijze regenlucht en weldra vliegen de Typhoons en Spitfires met dozijnen tegelijk op om de boosdoener te bestoken. Luchtaanvallen op dit groote vliegveld zijn nog niet geweest.

Morgen gaan er 2 troepcarriers naar verschillende kanten om jongens gelegenheid te geven hun familie op te zoeken. Eén naar België, Brussels en Antwerpen, zelfs Axel in Zeeuwsch Vlaanderen. De andere naar Limburg, Beek, Heerlen tot aan nabij de Duitsche grens. Wanneer zal Haarlem en omgeving aan de beurt zijn ?

21 Oct. Zaterdag

Toen ik gisterenmiddag om 5 uur thuiskwam waren Duitsche mortieren bezig om posities over 't kanaal bij Best hevig te bombardeeren. Dat vind ik altijd een goed teeken. Ze hebben tot nu toe altijd een aftocht daarmee gedekt. Ik nam vanmiddag de kans waar om naar Eindhoven te gaan en ir. ter Larssen weer even op te zoeken. Geen verder nieuws over mijn ouders en helaas kon hij ons niet aan een radiotoestel helpen. We woonden per ongeluk een vergadering bij van de Nederlandsche Strijdkrachten. O.D., P.A.N. en K.P. zijn verenigd onder die naam. De Strijdkrachten zijn onderverdeeld in Stoottroepen en Bewakingstroepen. De vergadering was om leiders te krijgen bij de Stoottroepen. Het bleek nl. dat reserve-officieren zich meerendeel bij Bewakingstroepen hadden opgegeven en nu werd gevraagd of er officieren over wilden gaan naar de Stoottroepen, het eigenlijk strijdende gedeelte. Al dadelijk werd op z'n echt Hollandsch geredeneerd over betaling en uitkeeringen aan nabestaanden en wat niets met het doel van de vergadering te maken had. Ik vraag me af hoevelen zich zullen opgeven. Zijn wij Hollanders lafaards ?

In Eindhoven was een ongekende drukte en vooral de eeuwige fietsers vormden een ware hindernis voor het drukke militaire verkeer. Er stonden veel M.P.'s maar de Hollanders zijn net een kudde schapen. Herhaalde malen zag ik zo'n politie-agent ten einde raad de wielrijders gewoon van de weg afduwen. In Eindhoven zit 't nog vol met spionnen en 10 dagen geleden zijn er nog schoten gevallen. N.S.B.-ers weten zich nog steeds in te dringen in de goede trouw van de groote massa.

In 't nieuws werd de val van Aken, Belgrado en Breskens genoemd. Volgens de Duitschers tactische terugtrekkingen om hun posities te verbeteren. Ook voor hun leger in Griekenland. En wat van Italië als straks de Russen aan de Noordzijde van de Brennerpas staan ? De hopelooze pogingen om een Duitsche home-guard te vormen mogen wel te laat blijken.

22 Oct. Sunday

De zon scheen vanmorgen toen de pater en de dominee hun kerkdiensten in diverse boerenschuren hielden. Maar weldra kwamen de vettige wolken weer om een verduistering te maken. Toch is de grond heel wat drooger geworden en durf ik weer naar buiten te gaan zonder direct natte voeten te krijgen. Een oud mannetje dat hier in een soort woonwagen woont, haalt voortdurend hout van vernielde huizen op 't vliegveld. Jongens uit Eindhoven herinneren zich nog dat hij met die wagen altijd stond bij de nu opgeblazen brug over 't kanaal, net een 500 meter hiervandaan. Voor de brug ligt nu een volgeladen rijnaak geduldig te wachten tot ze weer verder kan naar Eindhoven. Zouden er kolen in zitten ? De spoorlijn van België naar Eindhoven schijnt weer te werken en komen er weer kolen aan uit het Zuiden. Het baden in 't Sportfondsenbad zou eerst al worden stopgezet bij gebrek aan brandstof.

23 Oct. Maandag

Sgt.majoor Laarveld heb ik m'n wagentje afgestaan om een heele dag rond te neuzen in Duitsche en Engelsche ordnance stores. Toen ik 's middags vlak bij 't raam, om 't laatste licht op te vangen, zat te werken aan de AB 406's van de wagens, kwam iemand me vertellen dat de Unit op 't punt stond te vertrekken en ik oogenblikkelijk naar voren moest komen. Met de petrolwagen meegereden die de dump moest ophalen die ik altijd bij mij voor heb. Toen ik om 5.30 voor kwam, was onze move juist gecanceled. Groote misser onder de infanteristen die hun spullen en tenten hadden afgebroken en nu alles weer moesten opbouwen. Zal me benieuwen of we nu morgen weggaan.

Zondag zijn de offensieven weer begonnen. Zeeuwsch Vlaanderen is vrijwel afgeloopen. Den Bosch ingesloten en Roosendaal bereikt.. Nu nog over de Rijn en het pleit is gewonnen (hoop ik). De toestand in bezet gebied verergert met de dag, ik maak me erg bezorgd over mijn ouders. Gelukkig hoeven ze niet tekort aan brandstof te lijden als tenminste de dennenboomen achter het huis nog bestaan. Ik zag een intelligence rapport en 't was niet slecht. Er zitten echter nog 6 Divisies in W-Brabant die opgeruimd moeten worden. De Mof heeft echter zeer weinig artillerie. Waarschijnlijk hebben ze groote verwachtingen van hun verbeterde Panzerfaust (Duitsche Bazooka).

Als we verhuizen zal ' hoogstwaarschijnlijk niet ver zijn want de "B"echelons blijven waar ze zijn. Ik las ook een vertaling van een Duitsch pamflet waarin in korte trekken het volgende stond: In Duitschland is een vereeniging van eenzame vrouwen "Verenigung Einsamer Kriegsfrauen" die zich ten doel stelt om soldaten met verlof in 't Vaderland het zoo aangenaam mogelijk te maken. Er wordt gevraagd om niet verlegen te zijn omdat deze vrouwen alles zullen doen wat er van hen verwacht wordt. Ze kennen hun Germaanse plicht. Tot slot wordt gezegd dat iedere vrouw lid is in deze woorden: your wife, fiancee, sister and mother is one of us !! Wel, wel.

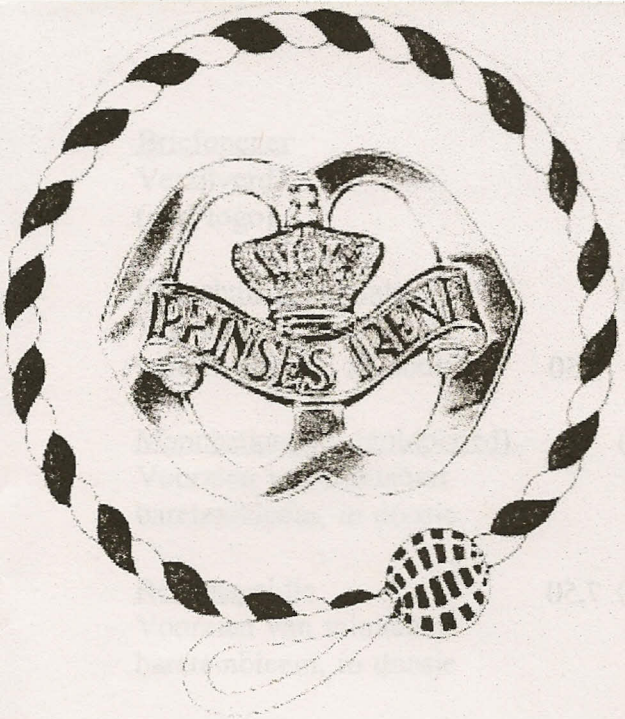

MUSEUMWINKEL
BRIGADE EN GARDE
PRINSES IRENE

GENM DE RUYTER VAN STEVENINCKKAZERNE
POSTBUS 90.152 MPC 75A
5600 RD EINDHOVEN
040–2665665/2665666 FAX: 040–2665664

RABOBANK OIRSCHOT 1388.35.136 T.N.V.
"MUSEUMWINKEL" TE OIRSCHOT
GIRO V.D. BANK 1075141

OPENINGSTIJDEN WINKEL: IEDERE WOENSDAG
VAN 11.00 TOT 16.30 UUR

Bestellijst artikelen

TINNEN SOLDATENFIGUREN

Ceremonieel tenue, op sokkel,
hoogte ong. 5 cm., met de hand
beschilderd

Fuselier	(011)	– 42,50
Officier	(012)	– 42,50
Vaandeldrager	(013)	– 49,95
Complete vaandelwacht, bestaande uit officier, vijf fuseliers en vaandeldrager op plateau	(014)	–285,–
Fuselier om zelf te beschildere Met kleurbeschrijving	(015)	– 15,75
Officier om zelf te beschilderen Met kleurbeschrijving	(016)	– 15,75
Vaandeldrager zelf te beschilderen Met kleurbeschrijving	(017)	– 18,75

STICKERS

Stickers Irenebrigade 5 kleuren, logo oudstrijdersver. en de vijf vaandelplaatsen	(101)	– 1,–
Stickers regiment drie kleuren, 17 Painfbat GFPI met embleem + "Volo et Valeo"	(102)	– 1,–

MUZIEKCASSETTES

Drumfanfare
Garde Fuseliers Prinses Irene (201)
Uitgebracht in 1992, met o.a.
de Prinses Irene mars - 7,50

Historische muziekcassette (202)
Prinses Irenebrigade band
Originele opnamen uit 1941
"Potpourri Hollandsche soldaten-
liederen - 7,50

BOEKEN

"Ik zou wéér zo gek zijn" (301)
Herinneringen van oud-leden van de
Irene Brigade, door Hanny S.R. Meijler
Bezige Bij, 1984, 3de druk - 25,-

"Gedenkboek 1941-1991" (302)
Geschiedenis van Irene Brigade en
Garderegiment Fuseliers Pr. Irene
tot 1991. door drs. H. Smidt
met foto's en tekeningen, 128 pag. - 10,-

Vrede en verkiezingen (303)
Boek over de uitzending van
17 (NL) Mechbat GFPI - IFOR II -
Bosnië 1996, hard cover, 110 pag. - 35,-

Tussen Licht en Donker (304)
door Edgar Asselberghs
1943-1945 Memoires van Brigademan
-Engelandvaarder, 120 pag. 1997 - 30,-

Odyssee van een marinier (305)
Biografie van marinier en Brigademan
Arie vam Wijk, 115 pag. 1997 - 23,50

DIVERSEN

Reversspeld, zilver (401)
Banderol Prinses Irene
(beperkt leverbaar) f. 5,-

Suikerlepel (402)
Verzilverd lepeltje
(oud logo) - 5,-

Theelepeltje
Verzilverd (403)
(oud logo) - 5,-

Briefopener Verzilverd (oud logo)	(404)	– 7,50
Dasschuif (goldplated) Voorzien van miniatuur baretrembleem, in doosje	(405)	– 15,–
Manchetknopen (goldplated) Voorzien van miniatuur baretembleem, in doosje	(406)	– 20,–
Reversspeldje Voorzien van miniatuur baretembleem, in doosje	(407)	– 12,50
Baretleeuwtje Koper, Engelse aanmaak 1945 origineel, met schuif	(408)	– 12,50
Broekriemgesp Koper, met gegraveerd regiments– embleem	(409)	– 8,–
Sleutelhanger, kunststof wit, met tekst "17 Painfbat GFPI" regimentsembleem + "Volo et Valeo"	(410)	– 1,50
Borstembleem gevechtspak drie kleuren, embleem met "Volo en Valeo" mag niet meer actief worden gedragen	(411)	– 5,–
Borstzakhanger Vier kleuren, goede kwaliteit	(412)	– 10,–
Stropdas Das in regimentskleuren Blauw met oranje streep	(413)	– 20,–
Dameskoorden Halskoord voor dames in regiments– kleuren	(414)	– 5,–
Tegeltje 17 Painfbat GFPI "Volo et Valeo"	(416)	– 10,–
T–shirt Wit, xxl, met invasiekoord en regimentsembleem	(417)	– 25,–
Miniatuurfles Calvados	(418)	– 7,50

Bierpul Zwaar glas met tinnen deksel, regimentsembleem ingegraveerd	(419)	- 25,-
Bierglas Kristal, op voet, regimentsembleem ingegraveerd	(420)	- 15,-
Zippo 200 Regimentsembleem ingegraveerd	(421)	- 30,-
Zippo 200 in geschenkdoos Met toebehoren, regimentsembleem	(422)	- 35,-
Bureau-presse papier Plexy glas, met klokje, regimentsembleem + Volo et Valeo ingegraveerd	(423)	- 22,50
Tinnen heupflacon In geschenkdoos met trechtertje Regimentsembleem ingegraveerd	(424)	- 50,-
Borrelbekertje Tin, regimentsembleem ingegraveerd	(425)	- 15,-
Spiegelklok Achtkant, lichtbrons, met regimentsembleem	(426)	- 90,-

---

BESTELFORMULIER

Artikelnr.	Aantal	Omschrijving	Bedrag

Totaal _____

_____

Na overmaking van het totaalbedrag (zie kop op blad 1), onder duidelijke vermelding van naam en adres, zullen de artikelen worden toegezonden.

CORRESPONDENTIE TUSSEN TWEE OMGEKOMEN MILITAIREN

BRIEF UIT HET VERLEDEN

Een oude brief uit de nalatenschap van een gesneuvelde Brigademilitair, Jaap Visbeen. Al jaren geleden liet zijn broer me in de papieren speuren. Eén brief, een correspondentiestuk tussen twee vrienden, bleek heel bijzonder te zijn. Vooral als je het achterliggende verhaal, het drama, kent.

De brief is geschreven door Jan Molenaar en gericht aan Jaap Visbeen. Jan en Jaap waren allebei voor de oorlog marechaussee's te paard. Met hun marechausseebrigade waren ze in juni 1940 overgestoken naar Engeland. Begin 1941 gingen hun wegen uiteen want Jan meldde zich voor een bijzondere opleiding: inlichtingenwerk. Zoals ook uit de brief blijkt werd hierover nogal geheimzinnig gepraat in het kamp (Wrottesley Park bij Wolverhampton). Jan licht in de brief een tipje van de sluier op.

" 4 Sept. 1941

Beste Jaap,

Hartelijk dank voor je brief welke ik deze week ontving en waar ik al zoo lang naar uitgekeken had. Ik dacht werkelijk dat je ons vergeten was. Nu, alles is hier nog O.K. hoor en zoals de Duitschers zouden zeggen: "everything is going according to plan."

We raken op het moment aardig naar het einde van de "algemeene" opleiding en je begrijpt dat spijt ons niets. Niet dat de cussussen die we gehad hebben zoo zwaar zijn of iets dergelijks. Integendeel, de leerstof is zeer interessant en de leraars zijn ook buitengewoon goed en weten op vriendschappelijke wijze en met de noodige humor ons van alles wat we nodig hebben en moeten weten, bij te brengen.

Het meeste zal je natuurlijk wel interesseeren hoe het springen gegaan is. Nu, dat ging allemaal goed. We hebben allen onze sprongen gedaan en het was O.K. Als je me echter vraagt is het moeilijk of niet, valt het mee of tegen, dan zou ik je werkelijk geen juist antwoord kunnen geven.

Als je op het vliegveld bent en je loopt te wachten met je "pak" op je rug, dan heb je een zeker gevoel over je, wat ik heel moeilijk kan verklaren. Vooral voor de eerste keer. Het is geen angst en het zijn geen zenuwen die je de baas spelen. Als dat zoo was zou er geen mensch springen. Een feit is dat je, vooral voor de eerste keer, een behoorlijke dosis zelfbeheersching moet hebben op het moment dat je door het gat springt.

Het vliegtuig gaat ongeveer 120 miles per uur en zelf ga je de eerste seconden met een snelheid van ongeveer 80 mile naar beneden. Maar als eenmaal je 'chute open is, wat maar enkele secondes duurt, dan ben je klaar en en krijg je een gevoel alsof je alles gewonnen hebt en alles kunt.

De landing zelf is in de regel goed. Zoolang je de instructies opvolgt welke je gehad hebt, kan er niets gebeuren. De snelheid waarmee je op de grond komt varieert natuurlijk naargelang van de windsterkte. De ongelukken, welke zeldzaam zijn, zijn altijd fouten van jezelf b.v. de beenen gespreid, niet met de wind meegedraaid enz. enz.

Noud, Jaap tot zoover dit, ik heb geprobeerd het een beetje te verklaren, maar dat zeg ik, het meeste berust bij jezelf, hersens gebruiken, zelfcontrôle enz. Als je dat niet kunt, spring dan liever niet, want dan gebeuren er ongelukken. Maar nu ik het eenmaal gedaan

Jan Molenaar in gelukkiger tijden, kort voor de oorlog. (foto: Marechaus-seemuseum te Buren)

heb, wil ik het elk oogenblik van den dag wel weer doen.

Na de springcursus zijn we een poos met ver-lof geweest. Misschien heb je er wel enkele van ons gezien. Ik ben zelf niet geweest en wel om verschillende redenen. Ten eerste ben ik natuurlijk naar Mau gegaan (Alles O.K. hoor tegenwoordig) en heb daar vanzelf een goede tijd doorgebracht. Ten tweede was het ons verboden in W. (Wolverhampton, red.) te komen.

Nu weet je zelf ook wel dat ik niets geef om een verbod of iets dergelijks. Maar dit was gegeven om een speciale reden en volgens mij een zeer goede reden. Zooals je weet wordt er over ons gekletst en geluld dat meer dan erg is. Dit wordt natuurlijk nog aangewak-kerd door degenen die teruggestuurd zijn. Nu begrijp je zelf wel als ik daar nu nog bij komen, in burger of zoo, dan hoef ik niets te zeggen maar het vuurtje wakkert weer vanzelf aan. En dat is juist wat wij niet moeten hebben.

Vergeet ons, praat nergens over, dat is het beste. Wij zijn hier niet op een vacantie oord. Het is hier bittere ernst met als inzet je leven. Als ze dat nu maar goed bedenken dan zou het een stuk beter zijn. Maar zoolang als er nog anderen zijn gaat het niet goed. Ik weet wel, het is niet kwaad bedoeld maar een on-bedacht woord dat in verkeerde ooren komt kan ons van de baan schuiven. Je begrijpt wel, Jaap, dit is niet voor jou bedoeld. Van jou verwacht ik zooiets niet maar als je zooiets hoort, probeer ze dan de mond eens te stop-pen.

Voor de meesten van ons zal het wel niet zoo heel lang meer duren voordat ze "aan het werk gaan". Ik voor mij moet nog naar een andere school toe voor speciaal werk. Dit zal nog wel zes of zeven weeken duren, denk ik. Maar dat hindert niet. Als het eenmaal zoover is zullen we laten zien dat we ook nog wat kunnen.

Ik heb verleden week de baas gesproken en gevraagd of jullie ook nog een kans kregen. Dat is op het moment heel moeilijk te zeggen, maar ik vermoed dat binnen twee maanden weer een cursus voor Hollanders begint. Ik heb jou en Hein en Henkie voorgedragen en hij zou bij de eerst volgende gelegenheid re-kening houden met jullie. Dat is alles wat ik op het moment kan doen voor jullie en stel je daar niet teveel van voor. Ik hoop echter dat het gelukken zal.

Misschien waren er nog meer die graag wilden komen maar die ben ik vergeten. Ik zeg jullie echter dit vooruit: Als je in opleiding komt,

drank en vrouwen is afgelopen dan. Maar daar je wel een poosje buiten, denk ik Jaap.

Verder heb ik, voordat ik vertrek, alle noodige maatregelen getroffen op een Bank in Londen voor het geval ik het niet meer na kan vertellen.

Nu, Jaap, ik geloof dat dit alles is wat ik zoo te vertellen heb, ik ga dan ook eindigen. Ik hoop dat je nog eens van je laat hooren. Waar ik volgend jaar Koninginnefeest vier weet ik niet. Ik hoop in een "Vrij Nederland". Zoo niet, dan toch stilletjes in een bezet Nederland. Maar wat er ook gebeurt, of ik het overleef of niet "NEDERLAND ZAL HERRIJZEN".

Met de beste wenschen van Manus en Toon aan alle vrienden en bekenden en ontvang ze van mij, ook aan Hein, je vriend, Jan Molenaar.

Jan moest nog naar een "school voor speciaal werk", zo lezen we in de brief. Hij bedoelde hiermee een opleiding tot marconist.

Begin 1942 startte de Britse inlichtingendienst, in samenwerking met de Nederlandse, een operatie om in bezet Nederland een inlichtingennetwerk te gaan opzetten. Hiervoor werden de agenten ingezet die gerecruteerd waren uit de Brigade. Jan Molenaar was één van die agenten en de eerste marconist die gedropt werd. De operatie werd een fiasco en later bekend onder de naam het Englandspiel. Door vele Britse fouten vielen vrijwel alle agenten in Duitse handen zonder dat dit in Engeland bekend werd. Tientallen agenten eindigden in een concentratiekamp. Jan Molenaar zou dit echter niet mee meemaken...
In zijn boek "Englandspiel" beschrijft Jelte Rep het drama:

"In de nacht van 29 op 30 maart 1942 koerste een Britse bommenwerper laag over Oost-Nederland. Er stond een straffe wind, sterker dan in Engeland was verwacht. De struiken en boompjes op de heide bij Ommen bogen diep voor de kracht van de wind. De parachutisten aan de rand van het springluik besloten niettemin de sprong te wagen. Als geheime saboteageagenten zouden ze wel voor meer gevaren komen te staan. De wind joeg de parachutes met zich mee. De grond schoot op hen af.

De vierentwintigjarige marechaussee Jan Molenaar kwam moeilijk neer. Hij kon niet tot stilstand komen. Zijn parachute sleurde hem voort – in de richting van een stenen put. Molenaar trachtte het obstakel te ontwijken. Het mislukte. Hij sloeg met zijn hoofd tegen de put en kwam dodelijk gewond, tot stilstand. De parachute bleef zenuwachtig klepperen om los te komen.

Zo werd hij gevonden door zijn compagnon, de achtentwintigjarige priesterstudent Leo Andringa. Deze kon niet veel meer doen voor Jan dan bidden. Urenlang bleef hij met hem in de armen zitten, wachtend op de dood.

Toen de ochtend al schemerde, diende Andringa zijn kameraad de zelfmoordpil toe, die tot hun uitrusting behoorde. Kort daarop stierf Jan Molenaar, zonder tot bewustzijn te zijn gekomen.

Met tranen in de ogen en met een misselijk, wanhopig gevoel groef Andringa haastig een gat voor de parachutes. Hij wierp er ook de zender in. Het apparaat was kapotgeraakt bij de landing. Hij sleepte het lichaam van Molenaar achter wat struiken en verliet daarop haastig het landingsterrein. Met een dof gevoel van verdriet vertrok Andringa met bestemming Amsterdam."

In september 1950 ontving Jan Molenaar posthuum het Bronzen Kruis.

Jaap Visbeen ging een half jaar later de parachutistenopleiding volgen. Hij bleef bij de brigade en werd ingedeeld bij de parachutistencompagnie "Noothoven van Goor". Daarnaast volgde hij een opleiding tot mijnenspecialist. Na de ontbinding van de parachutistencompagnie werd hij als infanterist ingedeeld bij Gevechtsgroep I. Wachtmeester Jaap Visbeen, een 29-jarige rasechte Zeeuw, kwam tenslotte op 23 november 1944 op Walcheren om het leven bij de demontage van een mijn.

UIT HET DAGBOEK VAN MAJOOR PAESSENS (3)

Majoor A.A. Paessens was commandant van Gevechtsgroep I. Deze populaire officier die eerder commandant was van de Noothoven-van Goor Compagnie, de para-compagnie van de Irene Brigade, hield gedurende de veldtocht in een exercise-book een dagboek bij. De teksten zijn wat formeel maar geven een goed beeld van de periode en de omstandigheden.

Middelburg, december 1944.

Dec. 16
Weer een zaterdagochtend. Eerst inname van het ochtendappèl en dan rondgang door de school, welke thans als legeringsgebouw dienst doet om te zien op iedereen aan het werk is. De O.D. (ordedienst, red.) is eveneens bezig in de kazerne en het terrein er om heen om de laatste vuil resten op te ruimen van hetgeen de Duitschers hebben achtergelaten. Daarna inspectie van de cantine. Lt. Roos is bezig met controle van de cantinekas. De w insten zijn behoorlijk ondanks de lage prijzen.

Na het middagappèl dienst als op zondag, verder een rustige dag.

Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 17
't Is Zondagochtend en buitengewoon rustig in de mess. Een telefoontje komt de rust verstoren. "Troopcarrier om 13.30 hedenmiddag te Goes om de band op te halen voor een E.N.S.A.show" "U krijgt 15 plaatsen toegewezen voor beide voorstellingen." Ik maak een order voor het middagappèl om te weten te komen of er 15 gegadigden zijn voor de beide voorstellingen.

Op het middagappèl is iedereen present. We gaan 's middags naar de middagvoorstelling der E.N.S.A. Er zijn ook burgers die gelukkig de tamelijk ongezoute moppen niet goed kunnen volgen. Iemand naast mij vraagt wat het betekent. Maar 't is moeilijk om bepaalde uitdrukkingen te vertalen.

Na de thee inspectie van het wagenpark en contrôle de wacht. Er is niets bijzonders te constateeren.

's Avonds een dans in de cantine voor eigen mensen. De stemming is uitstekend.
Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 18
De telefoon naast mijn bed rammelt al om 6 uur. Slaperig draai ik me om. En dan denk ik aan 't warme kopje thee. 's Is een vergissing. Iemand staat te wachten op een wagen van Vlissingen. Ik verwijs hem naar den wachtcommandant.

Na 't ochtendappèl een kijkje bij het onderhoud der voertuigen. Iedereen is druk bezig met opmeten van bandenspanning, bijvullen van anti-freeze, bijstellen van remmen enz. Daarna bijwonen van de theorie. Het Kompas is een interessante les en de instructeur kent zijn voorschrift uitstekend.

's Namiddags bezoek aan B-echelon en bespreking van contrôle op rijden met voertuigen. Daarna terug naar Middelburg. Er ligt een stapel papieren over het aanhouden van burgers die na spertijd op straat komen. De avond is verder kalm.

Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 19
Om half negen staan drie dienstplichtigen in de gang bij de mess te wachten op aanvang van het rapport. Dit gaat met minder praal gepaard dan vroeger. Er is geen sergeant-majoor om de deliquenten binnen te leiden en ze "op de plaats rust" te zetten. Maar de straffen zijn

misschien een tikje zwaarder. Eén verscheen met ongepoetste schoenen op appèl en de anderen waren in onbehoorlijk tenue. Ze komen weer met het gebruikelijke verhaal dat we al jaren geleden moesten aanhoren.

Na het rapport bezoek aan oefeningen. De regeling van het vervoer over het jaagpad loopt gesmeerd en de posts bij de ingang zijn op hun qui-vive.

's Namiddags bespreking van het oefenprogramma voor de komende week.
Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 20
Bespreking van het programma voor het komende kerstfeest. Eerst een lange lijst van surprises gedurende de kerstweek. Ik ga een speciale order samenstellen om alle voorstellingen, kerstavonden, shows, dansen enz. te publiceren. Het is een toer om het kerstfeest van de gevechtsgroep er nog tusschen te loodschen. Ik zie op het programma voor de kerstweek o.m. voorkomen:
22 Dec. 14.30 – 18.00 film "Canterbury Tales"
22 Dec. 18.00 – 20.30 E.N.S.A. concert
23 Dec. 18.00 – 20.30 E.N.S.A. concert
En zoo gaat het maar door.

's Namiddags baden in Kruiningen voor het detachement Middelburg. Vlissingen blijft doorgaan met wacht en postendienst.
Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 21
Inspectie over kleding & uitrusting na het ochtendappél & inspectie schoenen om iedereeen in behoorlijk tenue te hebben met Kerstmis. Tenue is over het algemeen goed, speciaal nadat we de eerste zending nieuwe kleding hebben aangekregen. Verder gedeelte van de ochtend na de inspectie huishoudelijke diensten en in orde maken van de opmerkingen na de inspectie. 's Namiddags sport en spel en veldloop.

Intusschen gaan de voorbereidingen voor het kerstfeest voort. Aan de orde zijn o.m. opstellen van menu's, krijgen van lepels, vorken en messen, borden, tafellakens, stoelen en tafels. Bedienden om het eten op te dienen. Bier bij het middagmaal moet worden aangevoerd. Kortom, honderd kleine dingen zijn vandaag behandeld en definitief geregeld.

Geen dooden, gewonden, krijgsgevangenen.

Dec. 22
Het normale oefenprogramma wordt afgemaakt zonder stoornis. Het is een mooie dag en ik ga uit naar het B-echelon om me te overtuigen van de regeling, welke aldaar getroffen is voor de kerstfeestviering en de rations, welke met Kerstmis verstrekt zullen worden. Dat is echter nog een vrij duister geheel, niemand weet wat precies zal worden uitgegeven. Ik hoop het best voor de menu's.

Intusschen komt de post binnenrollen. Zak na zak met pakketten komt binnen en het bureau van Lt. Zeehandelaar lijkt meer een postkantoor dan een bureau.

's Namiddags bezoek aan Vlissingen over de wenschelijkheid om een nieuwe commandant te vragen voor het 3de platoon en contrôle over de posten aldaar. Verder geen bijzonderheden.

Geen gewonden, geen dooden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 23
Zaterdagochtend. Het detachement Middelburg besteedt de ochtend met het ingereedheid te brengen van de cantine voor het komende Kerstfeest, onderhoud van voertuigen, motors enz.

De kerstboom is zoowel te Middelburg als te Vlissingen gearriveerd. De cantinebeheerder krijgt opdracht om te zorgen voor de noodige versiering en 's middags is de boom kant en klaar. Ook de cantine zelf wordt versierd met hulst en dennentakjes en slingers.
's Namiddags dienst als op Zondag.

Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 24
Zondag. 's Ochtends in de mess conferentie over het Kerstfeest met Lt. Roos. De manage-meester wordt geroepen om verslag uit te brengen over de kerstrantsoenen. Daarna wordt de bediening in orde gebracht en de kerstuitnoodingingen doorlopen. Een order wordt uitgevaardigd om iedereen bij een gemeenschappelijken kerstmaaltijd te hebben op eerste Kerstdag.

's Namiddags komen twee onderofficieren vragen of zij elders kunnen gaan eten. Verzoek wordt natuurlijk afgewezen. 's Avonds dans in de cantine van de Gevechtsgroep

Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 25
Te 13.00 uur gemeenschappelijke kerstmaaltijd voor personeel der Gevechtsgroep te Middelburg en te Vlissingen. Allereerst nadat iedereen gezeten is, voorlezing van het Kersttelegram van H.M. Koningin Wilhelmina, daarna voorlezing van de Kerstboodschap van Veldmaarschalk Montgomery en Kerstboodschap van den brigadecommandant. Daarna een persoonlijk woord van mij.

De kersttafel ziet er keurig verzorgd uit en de menu's op de tafel geven aan het geheel de nodige etiquette. Jammer genoeg is het menu niet helemaal correct. De "consommeé al la Normandie" en de "vol au vent al la Oirschot" zijn inderdaad aanwezig maar door een vergissing zijn de sigaren te vroeg uitgegeven en de "Havanna El Ropos" moesten de aanzittenden missen.

Na het kerstmaal een kort samenzijn en daarna voortzetting in huiselijke kring.

Geen dooden, geen gewonden, geen krijgsgevangenen.

Dec. 26
De kerstvreugde werd al vroeg gestoord door een telefoontje van den Intelligence Officer. De boodschap, welke al zoo lang verwacht werd, kwam: gereed maken om vertrekken op morgen, nadere bijzonderheden volgen. De rest van de ochtend werd doorgebracht met het uitvaardigen van de noodige "waarschuwingsbevels" en het treffen van de noodige maatregels om een vlotte verplaatsing te verzekeren.

's Namiddags bezoek aan de cantine om wat met de soldaten te praten. 's Avonds dans in de cantine - de laatste avond in Middelburg in de cantine. Gedurende de pauze verloting van een paar kerstcakes, aangeboden door de cantine en een solo door een van de soldaten van de M.M.G.'s (medium machineguns, red.)

Dec. 27
Te half acht vanochtend ben ik weggegaan om een verkenning te doen van het nieuwe gebied waarheen de gevechtsgroep zal worden verplaatst. De tocht is er een met hindernissen. Eerst langs een geweldige omweg naar Veere. Vandaar per Duck (Amerikaans amfibievoertuig, red.) overgestoken naar Vrouwenpolder. De dijk Veere - Vrouwenpolder is namelijk kapot na een bombardement der luchtmacht.

Te Vrouwenpolder contact opgenomen met de IIe gevechtsgroep en op tocht gegaan door de duinen langs de noordzijde van Walcheren om stellingen uit te kiezen. Na een moeilijke tocht door de duinen kwam het water. Per "wezel" (weazle, Engels amfibievoertuig) ben ik naar Domburg gezwommen en vandaar naar Westkapelle gegaan om de dijk te verkennen.
't Was een troosteloos geheel en Westkapelle is meer een kerkhof dan een dorp. Na de verkenning terug naar Middelburg, alwaar ik in het donker aankwam.

IN DE MUSEUMWINKEL VERKRIJGBAAR

Tussen Licht en Donker door E. Asselberghs
1943 - 1945, memoires van een Brigademan, verschenen in oktober 1997, 120 pag.

f. 29,90

Kan ook worden toegestuurd, zie informatie bestellijst museumwinkel in het middenkatern

---

Beste Willem

Briefwisseling met Willem van der Veer oud-commando "van het eerste uur", auteur van oorlogsromans, voornamelijk handelend over het verzet

Beste Willem,

Natuurlijk moet ik om te beginnen even terug-komen op je wijze raad in de vorige brief. Even je geheugen opfrissen: ik herinnerde je aan de presentatie van één van je laatste boeken waarbij je uitgever zei dat als het namelijk aan jou zou liggen je boeken twee keer zo dik zouden worden. Dit was alleen bedoeld om aan te geven dat je enigszins rekening moet houden met de beperkte ruimte in het blad.

Als door een wesp gestoken reageerde je: "bij de presentatie van het laatste boek vorig jaar was het niet de uitgever die klaagde dat hij problemen had met de dikte van het boek. Het waren de woorden van de commandant van het Korps Commandotroepen die van mening was dat mijn biografie veel te dun was. Dus jochie, voortaan de sprekers goed uit elkaar houden en luisteren wat zij zeggen..."

Inderdaad, een goede raad, beste Willem. Alléén: ik schreef "bij de presentatie van één van je laatste boeken". Ik doelde helemaal niet op de presentatie in Roosendaal maar op die in het Airborne Museum in Oosterbeek in sep-tember 1994. Toen zei je uitgever wel degelijk dat wat ik volgens jou hem in de mond heb gelegd... Dus, beste Willem, nu een goede raad van mij: éérst goed lezen wat ik schrijf en daarna dieper teruggaan in het geheugen...

Nu gaan we weer terug naar je verhaal in 1944, naar het bezette Drenthe waar je als gedropte agent verbleef.

Natuurlijk wil ik besluiten met de beste wensen voor de komende feestdagen en het nieuwe jaar.

Hans Sonnemans.

Beste Hans,

Jongen, wat ga je toch weer tekeer tegen me. Heb ik je soms weer op je lange redactietenen getrapt? Weet je, het Calimerosyndroom begint langzamerhand op mij in te werken. Jij bent groot en ik ben klein, jij bent jong en ik ben oud. Kan je wel...

Over oud worden gesproken, er moet mij nog een belevenis van enkele weken geleden van het hart. Mijn oude commandovriend van Nr 10 Dutch 2 troop Kees de Ruiter en ik zijn op de nostalgische toer geweest in good old Portma-dog (Noord-Wales) waar onze eenheid in 1942 voor 11 maanden was neergestreken. Hoe mijn vriend Kees, (nog altijd een ladykiller) er in slaagde om binnen de kortste keren zes-tien "ouwe wijfies" bij elkaar te trommelen zal me altijd een raadsel blijven. Maar zij waren er, 's morgens om 11 uur in de koffiekamer van hotel Commercial waar wij logeerden.

Nu moet ik er eerlijkheidshalve bij vertellen dat het familieleden en kennissen waren van zijn overleden vrouw, die in Portmadog geboren was. Het Commercial hotel, waar Kees destijds ook zijn vrouw had gevonden, frequenteerden wij in 1942 veelvuldig, zij het dan met een aanzienlijk jongere generatie. Maar goed, op 9 oktober kwamen de oude dames opdagen. Notabene op de kop af 55 jaar nadat ik in Veenhuizen grond onder de voeten voelde. Uit het groot aantal aanwezige dames valt op te maken, dat onze "marktwaarde" na 55 jaar nog niet was gedaald.

Ik heb uitgerekend dat het hele gezelschap, Kees en mijzelf meegerekend ongeveer 1400 jaar oud moet zijn geweest.Probeer dat ook eens jongen als je 80 bent!!!! Het was een ontzettend gezellige morgen, waarbij heel wat

nieuwtjes over de voorbije 55 jaar werden uitgewisseld.

Het alfabet van Wales kent 29 letters en de taal is even onverstaanbaar als Chinees of Russisch,dus je kunt begrijpen hoe de koffiekamer veranderde in een gonzende bijenkorf. Maar gelukkig konden we ook terecht met Engels. De hormonen speelden ook bij ons niet meer op. Het bleef ditmaal bij een gezellig koffiepraatje zonder verdere gevolgen ....

Al met al was het een prachtige ontmoeting welke ik voor geen geld had willen missen. En een reis naar Wales kan ik je van harte aanbevelen, al was het alleen voor het natuurschoon. Maar goed, we moeten nu eerst nog een reis maken door het verhaal.

Kerst en nieuwjaar (1944, red.) waren al weer achter de rug. Nog altijd was ik gedwongen mij schuil te houden in de Duitse commandopost. Ik zat weliswaar tamelijk veilig onder het dak van generaal Bötger, die mij overal in en rond Westerbork aan het zoeken was, maar het lijdzaam afwachten tot ik echt aan de gang kon gaan viel mij hoe langer hoe zwaarder. Vooral toen de scherpe vrieswind uit de oosthoek verdween en de eerste lentesymptomen werden opgewekt door de milde zuidenwind, werd het mij wel eens zwaar te moede. Het Ardennenoffensief van de Duitsers was gelukkig tot staan gebracht en de geallieerde legers rukten snel op.
Met Dirk en Jo Stoel kon ik het buitengewoon goed vinden. Door de vele dagen en nachten die we gezamenlijk moesten doorbrengen in gemeenschappelijk gevaar,groeide er tussen ons een hechte vriendschapsband, die levenslang zou duren. Dirk Stoel zei wel eens:"tussen ons kan nooit iets komen." En het was waar, wij waren als broers voor elkander. In die onderduikperiode bij de familie Stoel gebeurden soms dingen, waaraan ik een oprecht genoegen beleefde.

Zo werd meermalen door iemand van het verzet een kistje Mills 36 handgranaten afgeleverd, soms ook wel Colt's 45 pistolen of andere wapens, die pas waren gedropt en uit de containers gehaald. De granaten moesten dan worden ontvet en van detonaters worden voorzien. *Bij dit secure werk voelde ik mij helemaal* in mijn sas, eerstens omdat het een nuttige en zinvolle bezigheid was, maar vooral omdat dit alles op minder dan twintig meter van de generaal plaats vond, terwijl alleen maar een dunne binnenmuur ons van elkaar scheidde.

Elke dag zat ik op vastgestelde tijden onder de vloer en luisterde bij het zwakke licht van een knisperende kaarsvlam naar de berichten van de BBC. In de tweede helft van Maart kreeg ik eindelijk het bericht, waarop ik al maanden met smart had gewacht. Het werd ook tijd. Ik was in de nacht van 8 op 9 oktober afgesprongen en we zaten nu in maart. Natuurlijk had ik mij op vele manieren nuttig kunnen maken, door afgeluisterde gesprekken van de generaal door te geven aan het verzet, door nu en dan een wapenles te geven in een afgelegen boerderij of wapens schoon te maken. Maar dat was niet het echte werk waarvoor ik was gekomen.

Eigenlijk had ik een "dubbelopdracht": instructie geven aan de K.P. Noord Drenthe en met deze bijtijds de commandopost van generaal Bötger uitschakelen bij de nadering van de geallieerde troepen. Het bericht luidde dat ik mij moest vervoegen bij een schoenmaker in Hijkersmilde, waar ik moest informeren of de schoenen van Kees al gerepareerd waren. Dit was de afgesproken code, waaraan de schoenmaker, uiteraard zelf een verzetsman mij zou herkennen. Dirk Stoel had voor een fiets gezorgd. Het was een mooie zonnige lentedag toen ik vertrok.

Generaal Bötger stond voor het huis, als altijd gekleed in zijn lange leren statusjas met opvallend grote epauletten. Zijn keurig gepoetste laarzen glommen in het zonlicht.Ik passeerde hem rakelings, waarbij we elkaar even in de ogen blikten en ik vroeg mij af onder welke omstandigheden we elkaar zouden weerzien. Als het ooit zover zou komen. Het was tenslotte oorlog en er kon nog van alles gebeuren, ook met mij.

Overal in de tuinen schoten bloemen en planten uit de grond en in de weiden groeiden de

goudgele paardebloemen.Ik luisterde naar het geroep van de kieviten, die als gevleugelde acrobaten boven de akkers dartelden. Het was heerlijk lenteweer.Ik rook de geuren die opstegen uit de versgeploegde akkers, waar de boeren achter brede paardenruggen, de ploeg in de vore hielden.

Er is een tijd voor alles. Voor het eerst in mijn leven genoot ik echt van de lente, rook het voorjaar en genoot van de vogels. Misschien had het met het ouder worden te maken, met het groeiend bewustzijn. Hoeveel jonge nensen, zoals ik, waren al gebleven in de strijd, hoevelen zouden nog volgen?

Opgewekt trapte ik voort door de heldere zonneschijn,die het mooie Drentse land in een speciale gloed zette. Hoog in de lucht trokken Amerikaanse bommenwerpers witte condensstrepen in de blauwe lucht. Nu en dan passeerde mij een wrakke Duitse legerauto, maar de soldaten hadden kennelijk andere besognes en namen geen enkele notitie van mij.

Een dik uur later zette ik nijn fiets tegen de muur van de oude schoenmakerswerkplaats in Hijkersmilde.De koperen winkel- bel, die kennelijk nog aan het oog van de Duitsers was ontsnapt, klingelde vrolijk. De schoenmaker, een man van even in de vijftig met wit golvend haar en helderblauwe ogen, zat met een grijs voorschoot voor, achter zijn rommelige werktafel. In de kleine bedompte ruimte rook het naar looizuur. Met zijn eeltige, met pek besmeurde handen, trok hij behendig een els door het stugge leer van een paar laarzen.

Afwachtend keek hij mij aan. "Wat kan ik voor U doen mijnheer"? Zijn stem klonk een tikkeltje gereserveerd, maar niet onvriendelijk, terwijl zijn ogen mij nieuwsgierig opnamen.
"Ik kom voor de schoenen van Kees, als ze klaar zijn tenminste". Zijn pientere oogjes monsterden nij zorgvuldig.Toen stond hij op en stak mij zijn eeltige hand toe. "Een moment, ik zal ze even voor U halen". Een halve minuut later kwam hij terug uit de achterkamer, met een jong meisje van een jaar of achttien, kennelijk een koerierster.

Het meisje reikte mij de hand, terwijl zij licht bloosde. "Ik ben Ans,ik heb opdracht om U bij de schuilhut te brengen". Zij zag er uit als een uit de kluiten geschoten boerendochter. Telkens viel het mij op dat veel jonge meisjes, die nog maar net bal en springtouw aan de kant hadden gelegd, grote verantwoordelijkheid droegen in het verzet.

Wat ik op dat moment nog niet wist dat veel van haar leeftijdsgenoten waren gearresteerd, gemarteld en terdood gebracht. Het wrede Duitse regime maakte geen verschil tussen man of vrouw, tussen jong en oud.

Een kwartier later gingen we op weg. Zij sprak weinig onderweg en ik vond ook geen reden tot een levendige conversatie. In het verzet zo leerde ik later, spraken mensen die elkaar nauwelijks kenden, weinig met elkaar, maar keken eerst de kat uit de boom. Een verstandige gewoonte overigens, want vreemdelingen (en ik was tenslotte een vreemdeling) konden infiltranten zijn net de opdracht om het verzet geheimen te ontfutselen of verraad te plegen.

Op deze wijze hebben beruchte infiltranten, waaronder Anton van der Waals, veel schade toegebracht voor ze konden worden ontmaskerd. Zeker telde in het verzet de gouden regel: spreken is zilver, zwijgen is goud.
Zeven potige knapen van de K.P. hadden dagenlang gezwoegd met schoppen, spaden, bijlen, zagen, hamers, spijkers, balken en planken. Midden in de dichte bossen van Appelscha hadden zij onder een heuvel een hol uitgegraven, zes meter lang, drie meter breed en anderhalve meter diep. Het geheel was met behulp van de plaatselijke boswachter zeer deskundig gecamoufleerd zodat de schuilhut, zoals het hol werd genoemd, schier onvindbaar was.

Vooral dat laatste was niet overbodig want patrouilles van Duitsers en landwachters doorkruisten meermalen de bossen. Er was een slaapgedeelte en een kookafdeling. De grote roestige potkachel,die ergens beter dagen had gekend, zorgde voor verwarming van de schuilplaats. De afvoerpijp voor de rook stak dwars door de aarde en kwam precies onder

een dichte jeneverstruik boven de grond. Een accu zorgde voor stroom, zodat over de radio naar de nieuwsberichten van BBC kon worden geluisterd. In een paar uitgegraven nissen stonden brandende kaarsen, die zorgden voor een schaarse verlichting.

Zo was het echt een "partizanenhol", zoals deze ook in gebruik waren bij het Franse verzet. De schuilplaats had zelfs al een naam gekregen: "de Prins Bernhard kazerne". Er hing een aantal Duitse en landwachtuniformen, waarin de jongens er in de nachtelijke uren dikwijls op uittrokken om een overval te plegen op voorraden of distributiekantoren. Vanwege het gevaar voor ontdekking mocht er vanwege de rookontwikkeling, alleen bij duisternis worden gekookt. Honderd meter van de schuilplaats was een diep hol gegraven,waarin handgranaten en munitie waren ondergebracht.

In een andere kuil was springstof ingegraven, verpakt in grauw waterdicht papier. Voor het eerst was de hele K.P. Noord Drenthe nu op deze plaats geconcentreerd. Dit maakte de bevelvoering ook gemakkelijker. Er was ook goed aan de beveiliging gedacht, want voor Ans en ik het smalle kronkelige pad insloegen, dat door dicht, bijna onbegaanbaar struikgewas naar de schuilhut leidde, werden wij plotseling aangeroepen door een wachtpost, die zich,goed gecamoufleerd in het struikgewas had geposteerd .....

STICHTING VETERANEN PLATFORM

Uw vertegenwoordiger:
J.L.M. van den Bergh, Breda

UITKERING VAN F. 1000,– EEN FEIT!

VETERANEN-UITKERING IS BLIJK VAN ERKENNING
De Stichting Veteranen Platform, waarin zesendertig veteranen-organisaties samenwerken, heeft met genoegen geconstateerd dat de Tweede Kamer der Staten Generaal het wetsontwerp "Uitkeringswet tegemoetkoming 2 tot 5-jarige dienst" heeft aanvaard, waardoor nu voo bepaalde categorieën veteranen resp. hun weduwe een belastingvrije uitkering van f. 1000,– mogelijk wordt. Het woord is nu aan de Eerste Kamer, die zoals bekend geen recht van amendement heeft.

Na een behandeling in tweede termijn heeft het wetsvoorstel nu de Tweede Kamer gepasseerd. Tijdens die tweede behandeling werd door de heer M. Zijlstra (PvdA) een amendement ingediend met de bedoeling de uitkering uit te breiden tot ALLE weduwen van veteranen die aan de criteria van de wet voldoen. In het oorspronkelijke ontwerp van wet was een uitkering voorzien voor de weduwe die ten tijde van de bedoelde periode reeds met de betrokken veteraan was gehuwd.

Een eerder amendement van de heer Zijlstra, waarin hij er op aandrong deze uitkering ook te doen aan overheidspersoneel waarvan gediende "tropenjaren" reeds in de pensioenvoorziening waren verwerkt, werd ingetrokken. Bij stemming van dinsdag 18 november j.l. werd door een meerderheid van de Tweede Kamer de amendering betreffende de uitbreiding van de categorie weduwen aangenomen. Veder bleef het wetsvoorstel, dat nu ter behandeling naar de Eerste Kamer wordt gezonden, intact.

Naar dekking van de voor het amendement Zijlstra benodigde extra 22 miljoen gulden zal binnen de begroting van het ministerie van Defensie worden gezocht.

Met het t.z.t. in werking treden van deze wet zal een belangrijke wens van de stichting, waarvoor vele jaren is geijverd, zijn vervuld: deze uitkering wordt gezien als een erkenning van de grote inzet van veteranen voor de Nederlandse samenleving onder vaak zeer moeilijke omstandigheden.

Het ministerie van Defensie heeft toegezegd dat deze wet publicitair breed onder de aandacht van de doelgroep zal worden gebracht, ook in het buitenland, en dat zo snel mogelijk na het in werking treden van de wet tot uitkering zal worden overgegaan.

Voor informatie over deze zaak heeft het ministerie van Defensie een speciaal telefoonnummer ingesteld: 045 546 9997. Als men in aanmerking meent te komen, kan men zich voor een aanmeldingsformulier wenden tot Project VUIT, Postbus 6460 NC KERKRADE, waar de uitvoering van de wet wordt geregeld. Persoonsgegevens en militair registratienummer vermelden, evenals de periode van dienstvervulling!

Het Dagelijks Bestuur van de Stichting Veteranenplatform is zich bewust van de vele kritische kanttekeningen die bij deze wet zijn en worden gemaakt. Nietttemin mogen we deze uitkering stelling vertalen als een duidelijke blijk van waardering. In deze zaak is het initiatief van de veteranen zelf uitgegaan. Het Veteranen Platfrom heeft een doorslaggevende rol gespeeld in het hele voorbereidende, soms uiterst moeizame traject om een zo goed mogelijk resultaat te bereiken. Dat is door regering en parlement publiekelijk geconstateerd, en dat is pure winst. Het bereikte resultaat mag een aansporing zijn om de twee speerpunten van het beleid Eer en Nazorg, met nog meer kracht onder de aandacht van de Nederlandse samenleving te brengen.

WET F. 7500,- INGEDIEND BIJ TWEEDE KAMER

Bij de Tweede Kamer is door de Minister van Binnenlandse Zaken een wetsvoorstel ingediend met betrekking tot een uitkering van f. 7500,- aan bepaalde categorieën ex-KNIL-militairen. Dit wetsvoorstel luidt: "Eénmalige financiële uitkering beroepsmilitairen die tenminste vijf - maar minder dan vijftien - jaar bij het voormalige KNIL in dienst zijn geweest en daarvoor geen pensioen of pensioenvervangende uitkering hebben ontvangen". Er zijn nog enkele nadere voorwaarden aan deze uitkering verbonden. Ook bepaalde categorieën weduwen komen in aanmerking. Thans is dit wetsvoorstel in de fase van schriftelijke voorbereiding door de kamerleden. Voor informatie over en voor de uitvoering van deze wet heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken aangewezen:

Stichting Administratie Indische Pensioenen
Project KNIL, Postbus 1263
6400 BG HEERLEN
045 546 9999

Er wordt op gewezen dat dit wetsvoorstel nog niet door de Tweede Kamer is behandeld. De gehele procedure bij wetgeving moet nog worden afgewikkeld: na behandeling in de Tweede Kamer en de Eerste Kamer volgt publicatie in het Staatsblad. Daarna kan de uitvoering ter hand worden genomen. Geinteresseerden zullen via hun eigen kanalen en door de Stichting Veteranen Platform op de hoogte worden gehouden van de voortgang van deze zaak.

TWEEDE KANS VOOR ONDERSCHEIDINGEN

Het Veteranen Platform besloot op 30 oktober j.l. tot een campagne om er voor te zorgen dat onderscheidingen of eretekenen die wel zijn toegekend maar om wat voor reden dan ook nog niet werden uitgereikt, alsnog worden overhandigd aan degenen die er recht op hebben.

Bij het ministerie van Defensie liggen nog enkele duizenden onderscheidingen die nooit hun bestemming bereikten. Het betreft hoofdzakelijk het Mobilisatie Oorlogskruis, het Oorlogs-Herinneringskruis, het Ereteken Orde en Vrede en het Nieuw Guinea Herinneringskruis. Nader bericht over deze campagne zal u binnenkort bereiken.

BATTLEFIELD TOURS

Onder de vele activiteiten "met een militair tintje" die het aan het Legermuseum gelieerde bureau Mithras organiseert, zijn ook z.g. battlefield tours naar bijvoorbeeld Waterloo, Ieper, Verdun, de Grebbeberg, Normandië en Arnhem. Bureau Mithras breidt het dienstenpakket steeds meer uit. Geinteresseerden in deze activiteiten kunnen contact opnemen met:

Bureau Mithras
Antwoordnummer 10058
2600 VB DELFT
tel. 015 261 1056 of 06 546 17203

Met diep leedwezen namen wij kennis van het overlijden van de volgende leden van onze Vereniging:

21 juni '97	De heer W. Hofman te Sheffield UK
8 sept. '97	Mevrouw E. van Leest - Sprenger te Oosterhout
15 sept. '97	De heer J. Claessens te Nijmegen
24 sept. '97	De heer M. Bennaars te Bergen op Zoom
25 sept. '97	De heer W. van de Wulp te Alblasserdam
28 sept. '97	De heer W. Krijnen te Breda
30 sept. '97	De heer J. Verhoeven te Tilburg
28 okt. '97	Mevrouw E. van de Sanden - van Dongen te Oisterwijk

---

VERENIGING VAN OUDSTRIJDERS VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE BRIGADE "PRINSES IRENE"

Mutaties/adreswijzigingen:

Bennaars, M.C.	overleden	te Bergen op Zoom op 24.09.97; opnemen mevr Bennaars
Bothé, J.W.	nw adres	Sliedrechtstraat 215, 3086 JL Rotterdam, tfn 010 4802019
Claessens, J.M.	overleden	te Nijmegen op 15.09.97; opnemen mev A. Claessens-Driessen
Dieleman, J.	nw adres	St. Jorisstraat 1, 5688 AS Oirschot
Duysters, Chr	overleden	te Eindhoven op 07.11.97
Garretsen, H.J.	nw adres	Julianastraat 13, Vredenstein, 4491 GA Wissekerke
Gurp - van Zeeland, Mw. M. van	tijd.adres	Walramstraat 21, 6006 HJ Weert, 0495 539333
Hofman, W	overleden	te Sheffield op 21.06.97
Koenraats, W.	nw adres	Lubeckstraat 265, 2517 SB Den Haag, 070 3107091
Krijnen, W.	overleden	te Breda op 28.09.97; opnemen mw J. Krijnen-Feskens
Leest-Sprenger, mw E.L. van	overleden	te Oosterhout; september 1997
Leeuw, H. de	nw adres	105 - 877 KLO Road, Kelowna B.C.; V1Y 9R1 Canada
Lourenz, G.	nw adres	Messiaenpark 25, 5653 JS Eindhoven, tfn 040 2510286
Sanden - van Dongen, Mw. E.H.	overleden	te Oisterwijk op 28.10.87
Schoemaker-Bos, mw	bedankt	Montfoort per 01.01.1998
Verhoeven, J.	overleden	te Tilburg op 30.09.97. Opnemen mw. H.J. Verhoeven - de Werd
Waal-Treenbusch, mw	bedankt -	Zoetermeer per 01.07.1997
Withagen, J.	nw adres	Borgvlietsedreef 150, kamer 964, 4615 ET Bergen op Zoom, tfn ongew
Wulp, M. van der	overleden	te Alblasserdam op 25.09.1997; opnemen mevr B. van der Wulp-Quaak

VERENIGING VAN OUD STRIJDERS VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE BRIGADE "PRINSES IRENE"

Bestuursleden:
ere-voorzitter
Jhr. J.J.G. Beelaerts van Blokland
Beneden Dorpsweg 191
6862 WH OOSTERBEEK
026-3332352

Voorzitter
R.W. Hemmes
Thorbeckelaan 74
2564 BS DEN HAAG
070-3683566

Vice-voorzitter
J.L.M. van den Bergh
Verdilaan 27
4837 CL BREDA
076-5613711

Secretaris
H.J.F. Hielkema
Amethistdijk 254
4706 BJ ROOSENDAAL
0165-544802 (liefst schriftelijk)

Tweede secretaris:
F.C. van der Meeren
Noordsingel 23
4611 SB BERGEN OP ZOOM
0164-241119

Penningmeester
H. van Beers
Houtduif 26
5161 SG SPRANG CAPELLE
0416-278267

Tweede penningmeester
N.G. van Zalinge
De Roy van Zuidewijnlaan 32
4818 GB BREDA
076-5210534

Leden:
G. Lourenz
Messiaenpark 25
5653 JS EINDHOVEN
040-2510286

Contactpersoon Mariniers:
P.J. van der Wal
Huiserf 12
4824 HR BREDA
076-5416151

Functionarissen:
Vertegenwoordiger bij de Fondsen
H.J. Davis
Postweg 18
3881 EC PUTTEN
0341-360842

Sociaal medewerker
F.J. Bakx
Brouwersbos 3
4841 CH PRINSENBEEK
076-5420530

Stichting Historie en Documentatie/
P.R.- Medewerker/ Redactie "Vaandeldrager"
Hans Sonnemans
p/a 17 Painfbat GFPI
Redactie Vaandeldrager
Postbus 90.152 MPC 75A
5600 RD EINDHOVEN
0499-370206

Garderegiment Fuseliers "Prinses Irene"
Genm. de Ruyter van Steveninckkazerne
Postbus 90152 MPC 18C
5600 RD EINDHOVEN
040-2665650 (commandant), 2665660

Contactadressen in het buitenland
Heyman Roet
Hilda Ramstraat 23
2600 ANTWERPEN - BERCHEM
BELGIE 09-32-3-2390012

Jan Jansma
P.O. Box 70066
BRYONSTON 2021 TRANSVAAL
REP. ZUID AFRIKA

Henk J. Jansen
2a Station Road "Hoekhuis"
NORTH MYMMS - HATFIELD
HERTS AL9 7PJ UK

L.P. Klouth
8 Boyland Close
ACT 2613 SPENCE
AUSTRALIA

J.B. Peyrot
110 Carriage Drive
06033 GLADSTONEBURY
CONNECTICUT USA

Bank- en gironummer van de Vereniging
Banknummer: 47.25.85.762 ABN/AMRO
33.42.06.715 RABO
Postgironummer: 1999533
Penningmeester O.S.V. "Prinses Irene" te Sprang Capelle

Lidmaatschap is minimaal f. 20,- per jaar.
Zij die geen deel hebben uitgemaakt van de voormalige Prinses Irene Brigade, kunnen begunstiger worden door de Vereniging met minimaal f. 20,- per jaar te steunen.
ONZE AKTIVITEITEN WORDEN MEDE MOGELIJK GEMAAKT UIT DE OPBRENGSTEN UIT DE GIRO/BANKLOTERIJ.
UW DEELNAME AAN DE GIRO/BANKLOTERIJ WORDT DAAROM VAN HARTE AANBEVOLEN.

Voorlopig regimentslied

We zijn Fuselier
vol trots nu in ons Brabantse land.
Irene is de naam
van 't Regiment in 't Oirschotse zand.
Oud strijders gaan ons voor.
Dat geeft ons moed en herekracht.
Goed voorbeeld doet goed volgen.
Een fuselier die altijd lacht.